

A red ribbon bow is tied around a stack of papers. A small white snowflake with a green stem and two long green leaves lies on top of the papers. The papers have handwritten text in cursive.

...and up
Poland and up
At the same time
useful ... on
which we very m

LIST

Kathryn Hughesová

Román, ktorý zlomil tisícky srdc...

LIST

LIST

Kathryn Hughesová

Original title: Kathryn Hughes: THE LETTER
Copyright © 2013 by Kathryn Hughes
Cover photograph © Jarek Blaminsky/Arcangel Images

Kathryn Hughesová si uplatňuje právo
identifikovať sa ako autorka tejto knihy.

Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2015
Translation © Mária Holečková, 2015

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri.

www.fortunalibri.sk

Redakčná a jazyková úprava Anetta Letková
Zodpovedná redaktorka Anna Kališková

Prvé elektronické vydanie

Všetky postavy v tejto knihe sú vymyslené.
Akákoľvek podobnosť so skutočnými osobami,
živými či mŕtvymi, je úplne náhodná.

Všetky práva vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovat',
ukladať do informačných systémov ani rozširovať akýmkoľvek spôsobom,
či už elektronicky, mechanicky, fotografickou reprodukciou,
alebo inými prostriedkami, bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-8142-527-1 (pdf)

*Raz za čas sa stretneme s príbehom o láske,
ktorý nám pripomenie, že niekedy,
v tej najtemnejšej hodine, nám osvetlí cestu nádej...*

Pre Roba, Camerona a Ellen

Predhovor

Súčasnosť

Tešila sa z drobností. Zo slabého bzučania chlpatého čmeliaka, ktorý zaneprázdnene preletoval z kvetu na kvet a nevedomoval si, že vykonáva úlohu, od ktorej závisí celý svet. Z omamnej vône a farebnej hojnosti hrachora, ktorú pestovala v zeleninovej záhradke, hoci tento priestor mohla venovať skôr jedlejším plodinám. Naplňal ju aj pohľad na manžela, ktorý si šúchal boľavý chrbát po tom, čo bez reči hnojl ružový ker, aj keď by radšej robil tisíc iných vecí.

Keď si kľakla, aby vytrhla burinu, cítila, ako jej do dlane vkĺzla malá teplá ruka dôverčivej vnučky. Bola to ďalšia drobnosť, z ktorej sa radovala, ktorá jej vždy roztiahla pery do úsmevu a zohriala srdce.

„Čo robíš, starká?“

Otočila sa a pozrela sa na milované dievčatko, ktoré malo líčka zružovené od popoludňajšieho slnka a malý nos zamazaný zeminou. Vytiahla teda vreckovku a jemne ju utrela. „Iba trhám burinu.“

„Prečo?“

Na okamih sa zamyslela. „Nuž, lebo sem nepatrí.“

„Och. A kam patrí?“

„Je to len burina, zlatko, tá nepatrí nikam.“

Dieťa odulo spodnú peru a zvrážilo obočie. „To nie je veľmi pekné. Všetko má svoje miesto.“

Usmiala sa, vnučku pobožkala na vlasy a vrhla pohľad na manžela. Aj keď mal tmavé vlasy pretkané striebornými a tvár mu obývali vrásky, roky ho veľmi nepoznačili. Každý deň bola vďačná za to, že ho našla. Hoci to bolo nepravdepodobné, ich cesty sa skrížili a odvtedy patrili k sebe.

Obrátila sa k dievčatku. „Máš pravdu. Vrátime ju späť.“

Vykopala malú jamku. Čudovala sa, koľko sa dá od detí naučiť, a uvažovala, že ich múdrosť býva podceňovaná, ba dokonca ju nikto nepripúšťa.

„Starká?“

Strhla sa. „Áno, zlatko?“

„Ako ste sa so starkým zoznámili?“

Vstala a chytila dieťa za ruku. Z malej tváričky mu odhrnula zlatisté vlasy. „Hm, to je veru dlhý príbeh...“

PRVÁ ČASŤ

1

Marec 1973

Tentoraz si bola istá, že zomrie. Vedela, že jej zostáva už iba niekoľko sekúnd, a tíško sa modlila, aby koniec prišiel rýchlo. Cítila, ako jej po krku steká teplá lepkavá krv. Keď jej manžel buchol hlavu o stenu, počula nepríjemné praškanie svojej lebky. V ústach akoby mala jemný štrk. Vedela, že to je zub, a zúfalo sa ho usilovala vyplúť. Rukami jej tak pevne zvieral krk, že sa nemohla nadýchnuť ani vydať nijaký zvuk. Pľúca túžili po kyslíku a tlak za očnými guľami bol taký silný, že sa obávala, že jej oči vyskočia z jamôk. Zatočila sa jej hlava a potom začala konečne omdlievať.

Začula dávno zabudnutý zvuk školského zvonca a zrazu mala znova päť rokov. Prenikavé cinkanie takmer prehlušilo vravu detí. Keď na ne skríkla, aby boli ticho, znenazdajky si uvedomila, že má opäť hlas.

Chvíľu hľadela na strop v spálni, potom zaostrila na budík, ktorý ju prebral zo spánku. Po chrbte jej začal stekať studený pot. Prikrývku si pritiahla až po bradu, aby si ešte na niekoľko sekúnd vychutnala teplo. Srdce jej ešte stále divo bilo ako pozostatok nočnej mory. Pomaly vydýchla. Z úst jej vyšiel obľáčik pary. V izbe bolo chladno. S námahou vstala z postele, a keď sa bosými chodidlami dotkla ľadovej drsnej drevenej podlahy, strhla sa. Pozrela sa na Ricka, ktorý našťastie ešte

stále vyspával následky obsahu fľaše whisky, ktorú v predchádzajúci večer vypil. Skontrolovala, či je balíček cigariet ešte na nočnom stolíku, kam ho starostlivo položila. Jedna vec bola istá. Ak by Rick ráno nenašiel svoje cigarety, mal by veľmi zlú náladu.

Potichu sa presunula do kúpeľne a zatvorila dvere. Na to, aby sa zobudil, by musel zaznieť výbuch aspoň ako v Hirošime, no Tina nemienila riskovať. Do umývadla si napustila vodu, aby sa opláchla. Bola ľadová ako vždy. Niekedy si musela vybrať, či zaplatí za teplú vodu, alebo za jedlo. Rick prišiel o prácu vodiča autobusu, takže na kúrenie im nezvýšilo. Uvedomovala si však, že na alkohol, hazardné hry a cigarety zostalo dosť.

Zišla na prízemie, kanvicu naplnila vodou a položila ju na sporák. Kolportér už priniesol noviny. Bezmyšlienkovite ich vtiahla dnu cez poštový otvor. Bulvár pre ňu a športové správy pre Ricka. Zrazu si všimla titulok. Bol deň Veľkých národných prekážkových dostihov. Keď si predstavila, koľko peňazí na ne Rick premárni, rezignovane zvesila plecia. Nepochybne bude do obeda priveľmi opitý, aby zašiel k príjemcovi stávok, a nechá to na ňu. Stávková kancelária bola hneď vedľa charitatívnej predajne, kde každú sobotu vypomáhala. Príjemca stávok Graham sa časom stal jej blízkym priateľom. Hoci celý týždeň pracovala ako stenografka v poisťovni, vždy sa na deň v obchode tešila. Rick jej povedal, že je absurdné, že sa jej páči celý deň sa prehrabávať vo veciach po mŕtvych, keď môže pracovať v skutočnej predajni a prispievať do spoločnej kasy. Pre Tinu to však bola výhovorka, ako môže stráviť deň ďaleko od neho. Rada konverzovala so zákazníkmi. Pri nich si nemusela dávať pozor na každé slovo.

Zapla rádio a trochu ho stišila. Tony Blackburn jej svojimi otrepanými vtipmi vždy vyvolal úsmev na tvári. Kanvica za-

čala písať práve vo chvíli, keď uvádzal nový singel Donnyho Osmonda *The Twelfth of Never*. Rýchlo, kým nebol zvuk ešte neznesiteľný, ju schmatla a do starého fľakatého hrnca nasy-pala dve lyžičky čajových lístkov. Posadila sa za kuchynský stôl, aby počkala, kým sa vylúhujú, a otvorila noviny. Po tom, čo sa na poschodí ozvalo spláchnutie, zadržala dych. Keď krá-čal naspäť k posteli, počula, ako podlaha zavrzgala. Potom si uľahčene vydýchla. Vzápätí sa strhla.

„Tina! Kde mám cigarety?“

Bože! Ten chlap fajčí ako Turek.

Okamžite vyskočila a schody brala po dva.

„Na tvojom nočnom stolíku, kam som ich včera položila,“ ponáhľala sa s odpoveďou a bez dychu zastala pri posteli.

V šere prebehla rukou po nábytku, no nič nenahmatala. V panike naprázdno prehltla.

„Musím trochu odtiahnuť závesy. Nič nevidím.“

„Preboha, ženská! Žiadam azda priveľa, keď si chcem ráno zapáliť? Čo ti to toľko trvá?“

Kyslý ranný dych mu páchol od whisky.

Napokon balíček našla. Spadol medzi nočný stolík a posteľ.

„Tu sú. Musel si ich v spánku zhodiť.“

Rick na ňu chvíľu civel, potom sa načialhol a vychmatol jej ich z ruky. Strhla sa a inštinktívne si zakryla tvár rukami. Chytil ju za zápästie a na okamih sa im stretli pohľady. Tina zatvorila oči a potláčala slzy.

Na deň, keď ju Rick po prvý raz udrel, sa pamätala, akoby to bolo včera. Už len spomienka na to ju páčila na líci. Ne-bola to iba fyzická bolesť, ale tvrdá realita, ktorá naznači-la, že nič už nebude také ako predtým. Vrcholom bolo, že sa to stalo vo svadobnú noc. Dovtedy bol ich vzťah doko-

nalý. Rick bol v novom hnedom obleku, v krémovej košeli a hodvábnej viazanke veľmi pekný. Biely klinček na fazónke potvrdzoval jeho status ženícha a Tina si pomyslela, že nie je možné milovať niekoho viac, ako ona ľúbila jeho. Každý jej tvrdil, že je nádherná. Dlhé tmavé vlasy mala upravené do voľného drdola prepleteného drobnými kvietkami. Spod hustých umelých mihalníc jej žiarili svetlomodré oči a pokožka sa ligotala prirodzenosťou. Nepotrebovala nijakú kozmetiku. Svadobná hostina bola veselá a prebiehala v lacnom miestnom hoteli. Šťastná dvojica a hostia pretancovali celú noc.

Keď sa v hotelovej izbe chystali na spánok, Tina si všimla, že Rick je nezvyčajne tichý.

„Si v poriadku, zlatko?“ spýtala sa a objala ho okolo krku. „Bol to nádherný deň, nemám pravdu? Nemôžem uveriť, že je zo mňa pani Craigová.“ Zrazu sa od neho odtrhla. „Hej, musím si nacvičiť nový podpis.“ Z nočného stolíka vzala pero a papier a úhladne napísala *Tina Craigová*.

Rick stále mlčal a iba na ňu hľadel. Zapálil si cigaretu a naliať si pohár lacného šampanského. Vypil ho na jeden dúšok a prešiel k Tine, ktorá sedela na posteli.

„Vstaň!“ prikázal.

Tinu jeho tón zmiatol, ale počúvla.

Rick zdvihol ruku a udrel ňou novomanželku po tvári.

„Už nikdy zo mňa nerob blázna!“ vyhlásil a vyrútil sa z miestnosti.

Noc strávil v hotelovom salóne obklopený prázdnyimi pohármi a trvalo niekoľko dní, kým Tine vysvetlil, čo vlastne spravila. Zjavne sa mu nepáčilo, ako tancovala s jedným z jeho kolegov z práce. Vraj sa naňho provokatívne dívala a flirtovala s ním pred ostatnými hosťami. Tina si na muža

vôbec nespomínala a už vôbec nie na to, že by sa tak správala, no bol to začiatok Rickovej paranoidnej predstavy, že jeho žena nadbieha každému chlapovi, ktorého stretne. Často premýšľala, či nemala Ricka hneď na druhý deň opustiť. V hĺbke srdca však bola romantička a svojmu čerstvému manželstvu chcela dať šancu na úspech. Bola presvedčená, že išlo len o jednorazový incident a Rick všetky jej pochybnosti zahnal, keď jej daroval kyticu kvetov ako ospravedlnenie. Tak sa kajal a lutoval svoj čin, že mu Tina okamžite a bez váhania odpustila. O niekoľko dní si v kvetoch všimla zaborenú kartičku. Usmiala sa a vytiahla ju. Stálo na nej: *Odpočívaj v pokoji, stará mama*. Ten darebák ukradol kvety z cintorína!

Teraz, o štyri roky neskôr, na seba uprene hľadeli a Rick ju napokon pustil.

„Vďaka, láska,“ usmial sa. „Teraz buď dobré dievča a skoč mi po pivo.“

Tina si vydýchla a počúvala si bordové zápästie. Od svadobnej noci si prisahala, že nebude obeť. *Nestanem sa jednou z tých bitých žien, ktoré ospravedlňujú mrzké správanie svojich mužov*. Veľa ráz sa mu vyhrážala, že ho opustí, no napokon zostala. Rick vždy prejavil ľútosť, pokoru a, samozrejme, sľúbil, že na ňu nikdy viac nevztiahne ruku. V poslednom čase však pil oveľa viac a často vybuchoval od zlosti. Tina to už nemohla vydržať.

Problém bol, že nemala kam ísť. O rodinu prišla, a hoci mala niekoľko blízkych priateľov, nikdy by ich svojou prítomnosťou v ich domovoch nezaťažovala. Aj keď výdavky za dom platili z jej výplaty, Rick by z neho dobrovoľne neodišiel. Začala si teda tvoriť únikový fond. Potrebovala dostatok peňazí na depozit a mesačné nájomné v novom byte. Potom

by bola slobodná. To však bolo náročnejšie, ako by sa mohlo zdať. Zriedka mala prostriedkov nazvyš. Bola však rozhodnutá odísť, nech by to trvalo akokoľvek dlho. Stará plechovka od kávy, ktorú ukrývala v zadnej časti skrine v kuchyni, sa pomaly naplňala. Už mala viac ako päťdesiat libier. Nájomné za základné ubytovanie predstavovalo osem libier týždenne plus depozit tridsať libier. Pred odchodom musela teda nasporiť viac. Plánovala sa čo najviac vyhýbať Rickovi a zbytočne ho nedráždiť.

Vyšla hore schodmi a Rickovi priniesla čaj spolu so športovými novinami.

„Nech sa páči,“ povedala a usilovala sa pôsobiť veselo.

Nereagoval. Opäť tvrdo spal, podopretý vankúšom, ústa mal otvorené a zo suchej popraskanej spodnej pery mu nebezpečne visela cigareta. Tina ju vzala a zahasila.

„Preboha! Veď nás zabiješ,“ zamrmala.

Položila šálku a uvažovala, čo má robiť ďalej. *Mám ho zobudiť a vyvolať jeho hnev? Alebo čaj len tak nechám na nočnom stolíku? Keď sa zobudí, bude studený, čo ho iste rozzúri, ale vtedy by som už mohla byť v obchode, kde mi neublíži.* Zrazu sa Rick zamrivil a otvoril oči.

„Priniesla som ti čaj,“ ozvala sa. „Idem do práce. Zvládneš to tu sám?“

Rick sa nadvihol na lakťoch.

„V ústach mám sucho ako na púšti,“ potiahol nosom. „Vďaka, láska.“

Potľapkal po prikrývke a naznačil, aby si k nemu sadla.

„Pod sem.“

Taký bol život s Rickom. V jednej chvíli bol zlomyseľný tyran, ktorý sa vzápätí dokázal zmeniť na anjela.

„To, čo som urobil predtým, ma mrzí. S tými cigaretami, chápeš? Neublížil by som ti, Tina, to predsa vieš.“

Nemohla uveriť vlastným ušiam, no Rickovi sa neoplatilo protirečiť, a tak len prikývla.

„Počuj,“ pokračoval. „Spravíš pre mňa niečo?“

Nehlučne si vzdychla a zagúľala očami. *Už je to tu.*

„Môžeš za mňa podať stávkú?“

Viac si nedokázala hrýzť do jazyka.

„Myslíš si, že je to dobrý nápad, Rick? Vieš, v akej sme situácii. Keďže zarábam len ja, nemáme peniaze na hazardné hry.“

„Keďže zarábam len ja,“ napodobnil ju Rick. „Nikdy nepremárniš šancu, aby si mi to chrstla do tváre, však, ty svätuškárska krava?“ Tinu jeho útočná reakcia zaskočila, no ešte neskončil. „Dopekla, sú to predsa Veľké národné preházkové dostihy! Každý si dnes staví.“

Siahol nadol a zdvihol zo zeme nohavice, ktoré tam odhodil v predchádzajúci večer. Z vrecka vylovil zväzok bankoviek.

„Tu je päťdesiat libier.“ Odtrhol veko zo škatuľky s cigaretami a napísal naň meno koňa. „Stav všetko na výhru.“

Podal jej peniaze aj útržok s menom. Tina bola v šoku.

„Odkiaľ si ich vzal?“ ukázala na bankovky.

„To nie je tvoja vec, ale keď to tak veľmi túžiš vedieť, vyhral som ich na stávkach. Tak, teraz to už nepovažuješ za podvod, čo?“

Luhár!

Točila sa jej hlava a krk jej zaliala horúčava.

„Je tu viac ako moja týždenná mzda, Rick.“

„Viem. No nie som šikovný?“ odvetil namyslene.

Spojila ruky akoby v modlitbe a končeky prstov si priložila k perám. Pomaly vydýchla a usilovala sa byť pokojná. „Tie-

to peniaze by sme mohli použiť na zaplatenie elektriny alebo na jedlo na celý mesiac.“

„Bože, Tina! S tebou je obrovská nuda!“

V trasúcich sa rukách rozprestrela bankovky ako vejár. Vedela, že nie je schopná odovzdať príjemcovi stávok takú veľkú sumu.

„Nemôžeš tam zájsť ty?“ prosila.

„Pracuješ predsa hneď vedľa, vôbec ťa tým nezaťažujem.“

Tina cítila, ako ju v očiach štípu slzy, ale rozhodla sa. Peniaze vezme a porozpráva sa s Grahamom, čo by mala urobiť. Už aj predtým vzala od Ricka libry na stávkku, ktorú neuskutočnila. Kôň nevyhral a Rick nič netušil. Tina však mala pocit, že počas vtedajších dostihov zostarla aspoň o desať rokov. No tentoraz to bolo iné. Stávka bola vysoká. *Prepánakráľa, veď je to až päťdesiat libier!*

Zrazu ju pochytila panika. Zaliala ju horúčava a nemohla lapieť dych. Vycúvala zo spálne s výhovorkou, že na panvici nechala zohrievať jedlo, a bežala do kuchyne. Vyliezla na stoličku a siahla do hĺbky skrine, kde nahmatala plechovku od kávy, v ktorej si sporila na útek. Rýchlo ju vytiahla a pritlačila si ju na hrud'. Keď sa snažila otvoriť veko, ruky sa jej triasli. Vrchnák sa jej v spotených dlaniach šmýkal, a tak hmatala po utierke. Napokon sa jej ho podarilo odstrániť a nakukla dnu. Okrem niekoľkých mincí v nej nebolo nič. Potriasla plechovkou a opäť skontrolovala jej obsah, akoby ju zrak po prvý raz klamal.

„Hajzel!“ vykrikla. „Hajzel, hajzel, hajzel!“

Rozplakala sa a plecila sa jej natriasali.

„Myslela si si, že to predomnou utajíš?“

Strhla sa a otočila sa k dverám, v ktorých stál Rick. Z úst mu visela ďalšia cigareta, oblečené mal špinavé spodky a vyblednuté tieľko s fľakmi od čaju.

„Vzal si ich! Ako si len mohol? Nadrela som sa, kým som ich získala. Trvalo mi to niekoľko mesiacov.“

Zviezla sa na podlahu, v rukách zvierala prázdnu plechovku a kolísala sa vpred a vzad. Rick k nej prikročil a drsne ju postavil na nohy.

„Daj sa dohromady. Čo si čakala, keď ukrývaš peniaze pred vlastným manželom? Na čo si vlastne sporíš?“

Aby som od teba ušla, ty opitý manipulujúci naničhodník!

„Malo to byť... prekvapenie, vieš, malé prázdniny. Myslela som si, že by nám to prospelo.“

Rick nad tým chvíľu uvažoval a potom stisk povolil. Pochybovačne sa zamračil.

„Dobrý nápad. Vieš čo? Keď môj kôň vyhrá, doprajeme si skvelé prázdniny, možno pôjdeme aj do zahraničia.“

Tina zničené prikývla a utrela si oči.

„Choď sa dať do poriadku. Budeš meškať do práce. Ja idem naspäť do postele. Som zbitý.“

Pobožkal ju na vlasy a vybral sa po schodoch nahor.

Tina stála sama uprostred kuchyne. Nikdy predtým sa necítila tak hrozne a zúfalo, bola však rozhodnutá, že stávku neuzavrie. Tých päťdesiat libier patrilo jej a určite ich nemie ni premrhať na dostihy, či už to boli veľké národné, alebo iné. Bankovky si vložila do peňaženky a zbežne sa pozrela na meno koňa, ktoré Rick napísal na kúsok obalu z cigariet.

Red Rum.

Neopováž sa vyhrať, ty potvora! pomyslela si.

Tina prišla k obchodu a v kabelke lovila kľúče. Hoci na dverách bola tabuľka s nápisom, aby ľudia nenechávali veci pred vchodom, aj tak tam ležala kôпка starých šiat. Považovala za absurdné, aby niekto kradol oblečenie venované charite,

no už sa to niekoľko ráz stalo. Dokonca aj v ponurých časoch štrajkov a výpadkov elektriny bolo prekvapujúce, ako hlboko dokázali niektorí klesnúť. Kabelku si prehodila cez plece, odomkla a vošla dnu. Hoci tu pracovala už dva roky, pach vnútri ju stále nútil krčiť nosom. Oblečenie z druhej ruky malo istú arómu, ktorú človek zacítil v ktorejkoľvek predajni s použitým odevom. Naftalín zmiešaný s potom a keksami.

Naplnila kanvicu vodou a dala ju zohriať. Potom otvorila tašku, v ktorej bol oblek. Podržala ho v rukách a prezrela si ho. Bol veľmi starý, ale kvalitne ušitý. Taký veru ešte nevidela. Mal nezvyčajnú zelenkavú farbu, kombinovanú s jemnými zlatými pásikmi, a bol vlnený.

Jej skúmanie prerušil zvuk zvončeka pri dverách.

„Pekný oblek, ehm... zaujímavá farba. Nečudujem sa, že sa ho niekto chcel zbaviť!“

Bol to Graham zo stávkovej kancelárie, ktorá sa nachádzala vedľa obchodu.

„Dobré ráno. Som prekvapená, že máš čas na rozhovor,“ podpichla ho Tina.

„Áno, je to najrušnejší deň v roku, no nestážujem sa,“ odvetil a pošúchal si ruky. „Dnes otvára Nigel, takže mám trochu času.“

Tina ho srdečne objala.

„Rada ťa vidím.“

„Ako sa máš?“ zaujímal sa.

Bola to otázka so skrytým významom. Graham veľmi dobre vedel, v akých pomeroch Tina žije. Veľa ráz už prezentoval svoj názor na jej modriny a rozbité pery. Bol aj veľmi milý a Tina cítila, že sa jej podlamujú kolená. Graham ju chytil za lakeť a zaviedol k stoličke.

„Čo spáchal tentoraz?“ spýtal sa, chytil ju za bradu a prezerá si jej tvár.

„Niekedy ho skutočne nenávidím, Graham.“

Vzal ju do náručia a pohladkal po vlasoch. „Zaslúžiš si niečo lepšie, Tina. Máš dvadsaťosem rokov. Mala by si žiť v harmonickom vzťahu a starať sa o niekoľko detí.“

Odtiahla sa od neho a očami zamazanými od rozpustenej maskary sa naňho zadívala. „Aha, takže si mi neprišiel pomôcť.“

„Prepáč.“ Opäť ju vtiahol do náručia. „Povedz mi, čo sa stalo.“

„Dnes na moje výlevy nemáš čas.“

Vedela však, že pre ňu si ho vždy nájde. Odkedy sa stretli, bol do nej beznádejne zaľúbený. Aj ona ho mala rada, ale iba ako drahého priateľa v kombinácii s otcom. Bol od nej o dva desať rokov starší a navyše bol ženatý. Nedokázala by niekomu prebrať manžela.

„Chce, aby som podala stávkku,“ potiahla nosom. Graham vybral naškrobenú vreckovku a podal jej ju.

„To nie je nič nové. Je jedným z mojich najlepších zákazníkovo a okrem toho je deň Veľkých národných pretekárskych dostihov.“

„Presne to tvrdil aj on. Lenže toto je iné, Graham. Dal mi päťdesiat libier!“

Dokonca aj Grahama taká suma zaskočila.

„Preboha, kde vzal toľko peňazí?“

„Ukradol mi ich,“ fňukala Tina.

Graham bol zmätený. „Tebe? Nerozumiem.“

„Sporila som si, aby som uš...“ začala, no rýchlo stíchla. Teraz to nechcela rozoberať. Už v minulosti jej ponúkal peniaze, ale odmietla. Mala predsa hrdosť a dôstojnosť. „Na tom nezá-

leží. Sú to moje prostriedky a on ich chce stavať na nejakého koňa!“ zvolala ešte stále v šoku.

Graham netušil, ako má zareagovať. Premohla ho profesionálna zvedavosť.

„Na ktorého?“

Tina naňho neveriacky zagánila.

„Záleží na tom? Neurobím to.“

„Prepáč, Tina. Len som bol zvedavý,“ odvetil. „Čo ak vyhrá?“

„To sa nestane.“

„Ako sa volá?“ naliehal Graham.

Tina si povzdychla, pohrabala sa v kabelke a vytiahla kúsok kartónu zo škatuľky, ktorý mu podala. Prečítal si meno a potichu vydýchol.

„Red Rum,“ prikývol pomaly. „Ten má šancu, Tina. Budem k tebe úprimný. Sú to jeho prvé celonárodné preteky, no môže byť favorit. Ešte je tu však veľký austrálsky kôň Crisp. Aj ten je veľmi schopný.“ Chytil ju okolo pliec a vyriekol: „Má nádej, ale na týchto pretekoch nie sú nijaké záruky.“

Oprela sa oňho a užívala si upokojujúce objatie.

„Nespravím to, Graham,“ povedala potichu.

Pôsobila rozhodne a Graham vedel, že presvedčanie nezaberie.

„Ako chceš, Tina. Nech sa stane čokoľvek, som tu pre teba.“

Usmiala sa a pobožkala ho na líce.

„Si skvelý priateľ. Ďakujem.“

Odvrátil sa, lebo bol zahanbený.

„Tak či onak, nikdy nevieš. Možno nájdeš päťdesiatku v tom starom obleku.“

Tina odrfkla: „Taká bankovka existuje? Nikdy v živote som ju nevidela.“

Graham sa zasmial. „Radšej sa vrátim. Nigel sa bude čudovať, kam som zmizol.“

„Iste. Už ťa nebudem zdržovať. Kedy sa začínajú preteky?“

„O štvrt' na štyri.“

Tina sa zadívala na hodinky. *Už len šesť hodín.*

„Daj mi vedieť, keby si si to s tou stávkou rozmyslela.“

„To sa nestane, no aj tak ďakujem.“

Keď Graham odišiel, Tina obrátila pozornosť na tašku s oblečením, ktorú našla pred obchodom. Ešte raz podržala sako v rukách. Spomenula si na Grahamove slová a zalovila vo vreckách odevu. Zrazu sa cítila hlúpo. Keď však nahmatala kúsok papiera, srdce jej poskočilo. Obsah vrecka vytiahla a prezrela si ho. Nebola to päťdesiatka, ale stará zažltnutá obálka.

2

Tina ju dlaňou uhladila a zvedavo si ju obzerala. Pritlačila si ju k nosu a vdýchla pach zatuchliny. Bola adresovaná slečne C. Skinnerovej, 33 Wood Gradens, Manchester. V rohu trónila nezvyčajná známka, na ktorej nebola Alžbeta II., ako by Tina očakávala, ale muž, o ktorom predpokladala, že je kráľ Juraj IV. Obrátila obálku a všimla si, že je zalepená. Znamka však nemala pečiatku z pošty, takže list nebol nikdy odoslaný. Otvoriť ho sa jej zdalo bezočivé, akoby strkala nos do cudzích vecí, no nedokázala ho len tak odhodiť. Zvonček na dverách obchodu sa opäť rozozvučal. Tina sa strhla, očervena a obálku si rýchlo vložila do kabelky. Potom pozdravila prvú zákazníčku.

„Dobré ráno, pani Greensidesová.“

„Ránko, drahá Tina. Iba som sa prišla pohrabať ako zvyčajne. Máte niečo nové?“

Tina sa zadívala na balenie s vecami, ktoré niekto nechal na schodoch pred predajňou, a nohou ho zatlačila za pult.

„Ehm, možno neskôr. Najprv to musím pretriediť.“

Chcela si odev pred vystavením v obchode najskôr dobre prezrieť, či nenájde nejaké stopy po tom, odkiaľ pochádza.

Celé dopoludnie bola predajňa plná zákazníkov, čo Tine pomohlo zabudnúť na dostihy, no o tretej zapla čiernobiely prenosný televízor, ktorý mali v zadnej miestnosti. Kone sa pripravovali na štart. Tina hľadala toho, ktorý mal spečatiť

jej osud. Zočila ho poľahky. Zdobil ho veľký červený chlpatý remenec na ohlávke. Jazdec mal na drese zobrazený nemalý diamant, o ktorom komentátor tvrdil, že je žltej farby. Kone sa zoradili za páskou, prestupovali na mieste a netrpezlivo čakali, kedy ich vypustia. O štvrt' na štyri sa zdvihla zástava a komentátor vykrikol: „Štart!“

Tina ledva dokázala udržať oči na obrazovke, keď zvieratá dobehli k prvej prekážke. Red Ruma zatiaľ komentátor nespomenul. Jeden kôň spadol a Tina sa usilovala zistiť, či to bol on. Nie, Red Rum pokračoval. Druhú prekážku nezvládlo ďalšie zviera, no Red Rum sa držal, hoci ďaleko za ostatnými. Predstavila si, ako Rick doma práve reve na televízor, povzbudzuje koňa, poskakuje na stoličke, akoby on bol jazdec, v jednej ruke drží plechovku s pivom a v druhej cigaretu. *Pravdepodobne nie je ani oblečený.* Keď sa po prvý raz blížili k Becher's Brooku, zakryla si oči rukami. Veľa toho o dostihoch nevedela, ale počula, že táto prekážka je notoricky známa a náročná a za posledné roky si vyžiadala veľa obetí. Teraz komentoval Julian Wilson.

„Preskakujeme Becher's. Grey Sombrero je prvý, Crisp druhý, Black Secret tretí, Endless Folly štvrtý, piaty je Sunny Las, šiesty Autumn Rouge, siedmy Beggar's Way, ááá, spadol. Beggar's Way nezvládol Becher's Brook.“

Tina si zhlboka povzdychla. Neuvedomila si, že zadržiava dych, a trochu sa jej motala hlava. Red Rum si zatiaľ nevyslúžil ani jeden komentár, a tak sa trochu upokojila. Rick by neuhádol víťaza ani pri pretekoch s jedným účastníkom.

Dvere na obchode sa otvorili. Tina musela ísť obslúžiť ďalšieho zákazníka a potichu frustrrovane zahrešila. Bola to stará pani Boothmanová. Rada sa zdržiavala v predajni a trkotala. V iný deň by jej Tina spokojne vyhovelá. Pani Boothmanová

žila od smrti manžela sama a jej dvaja synovia ju navštevovali len zriedka. Šálka čaju a klebetenie s Tinou bolo vrcholom jej týždňa.

„Pozdravujem vás, pani Boothmanová,“ ozvala sa Tina. „Práve vzadu niečo riešim. Nezdržím sa dlho. Zatiaľ sa tu poobzerajte.“

Stará dáma bola zmätená a Tina tušila prečo. Nepotrebovala si pozeráť tovar. Nikdy predtým si tu nič nekúpila.

„To je v poriadku, drahá. Posadím sa a počkám, kým budete mať čas.“

Vytiahla si stoličku a tašku si položila na pult.

„Počujem vzadu televíziu?“

„Ehm, áno,“ priznala Tina. „Práve som sledovala národné dostihy.“

Pani Boothmanová bola prekvapená.

„Netušila som, že sa o to zaujímate.“

„Ani nie, len...“

„Hádam ste nastavili?!“ prerušila ju.

„Nie! Pre všetko sväté, nie!“ vyprskla Tina. Netušila, ako sa dostala do pozície, že sa musí pred pani Boothmanovou obraňovať.

„Nikdy som nehazardovala,“ pokračovala stará dáma. „Môj Jack tvrdil, že je to len pre bláznov. Prečo míňať ťažko zarobené peniaze takýmto spôsobom?“

„Nastavila som, pani Boothmanová,“ vysvetlila trpezlivo Tina. „Iba ma to zaujíma.“

Stála medzi predajňou a zadnou miestnosťou, takže prenos stále počula. Práve komentoval Peter O'Sullivan.

„*Crisp vedie pred Red Rumom, ale ten ho dobieha.*“

Čože? *Ved' Crisp bol druhý! Ako sa to stalo?* Tina mala pocit, akoby jej niekto vyrazil dych.

„Ste v poriadku, Tina? Veľmi ste zbledli.“

„S-som.“

„Neuhádnate, čo sa stalo,“ zašepkala sprisahanecky pani Boothmanová. „Tá z čísla deväť, viete, tá ľahká, ako sa volá?“

„Trudy,“ odvetila neprítomne Tina a usilovala sa počúvať prenos.

„Presne tá. Chytili ju, keď kradla vo Woolies.“ Žena si zložila ruky na mohutnej hrudi, našpúlila pery a čakala na Tini-
nu reakciu.

„Skutočne?“

„To je všetko, čo na to povieť?“ zvolala pani Boothmanová. Nepáčilo sa jej, že takú štavnatú klebetu Tina prijala úplne pasívne.

Pobúrenie starej panej úplne ignorovala a sústredila sa na komentátora.

„Crisp má stále náskok a počas národných dostihov v tisíc deväťsto sedemdesiatom treťom mu zostávajú dve prekážky. Zdá sa, že sú na čele pretekov. Crisp po skoku vedie a Red Rum zaostáva.“

Tina zovrela rám dverí a zhlboka dýchala.

„Určite ste v poriadku, Tina?“

Hlas Petra O’Sullevana sa ozýval v pozadí.

„Blížia sa k poslednej prekážke a stále vedie Crisp. Výborne skočil. Red Rum je za ním. Crispovi zostáva dvestopäťdesiat metrov do cieľa.“

Tina bola presvedčená, že urobila dobre, keď peniaze nestavila. Red Rum pôsobil zničené a zaostával. Potešilo ju to.

„Som v poriadku. Dáte si čaj?“

To jej poskytlo možnosť zísť dozadu, kde sa mohla pozrieť na obrazovku. Vzala dva tanieriky a dve šálky. Vzápätí stuhla. Tón Petra O’Sullevana sa zmenil.

„Crisp stráca koncentráciu. Je tam už pridlho sám a Red Rum ho dobieha. Zostáva ešte dvesto metrov, no Red Rum sa blíži.“

Tina zhrozene hľadela na obrazovku a šálky na tanierikoch v jej rukách začali hrkotať.

„Nie! Nie!“ chripela. „Bože, prosím, nie!“

„Crisp začína byť veľmi unavený a Red Rum je mu v pätách, zdá sa, že má ešte dostatok síl. On vyhrá národné dostihy. Red Rum predbieha Crispa a stáva sa víťazom.“

Tina cítila, ako sa jej z tváre vytratila krv a žalúdok mala ako na vode. Zviezla sa na kolená a šálky sa roztrieštili na tisíc kúskov. Držala sa za hlavu a triasla sa ako zatúlaný pes v ohrození. Po lícach jej stekali horúce slzy a vtedy prišla dozadu pani Boothmanová.

„Čo sa deje? Predsa ste podali stávkku, však?“ zvolala. „Čo som vám povedala? Riskovaním nikdy nič dobré nezískate. Môj Jack vždy...“

„Pani Boothmanová, prosím, potrebujem byť sama.“

Starú dámu vyviedla zozadu až na ulicu. Pani Boothmanová stratila reč, keď videla, ako mladá žena zabuchla dvere, zamkla ich a vyvesila tabuľku s nápisom *Zatvorené*. Tina sa oprela čelom o sklo a užívala si jeho chlad. Mala pocit, že sa povracia. V ústach cítila žlč. Sťažka prehltna a počúvala si tvár. Premohlo ju zúfalstvo. Vrátila sa do zadnej miestnosti a pozhasínala všetky svetlá. Potrebovala si premyslieť ďalší postup. Rick bude očakávať, že sa vráti s kopou peňazí. Netušila, ako vyzerali štatistiky. Myslela si, že to nebude potrebovať, a teraz toto. Z tohto sa pred ním nevykrúti.

Netušila, ako dlho sedela potme, a keď začula zaklopanie, strhla sa. Od strachu vyvalila oči, lebo sa obávala, že prišiel Rick.

„Máme zatvorené,“ hlesla.

„Tina? To som ja, Graham. Pušť ma dnu.“

Iné mi už netreba. Grahamov súcit a láskavosť ju určite premôžu.

Zdvihla sa a odomkla.

„Prepáč, že som sa nezastavil skôr. Dnes to bolo šialené.“

„To je v poriadku, Graham.“

Zadíval sa na jej uslzenú tvár.

„Pozerala si to?“

„Zabije ma,“ konštatovala. „Naozaj si myslím, že to urobí.“

Graham siahol do zadného vrečka a vytiahol z neho zväzok bankoviek.

„Čo je to?“ spýtala sa.

„Štyristopäťdesiat libier. Tu máš.“ Peniaze jej vtlačil do ruky.

„Nerozumiem.“

„Pst,“ priložil si prst k perám. „Stavil som za teba.“

„Ty?“ nechápala Tina. „Veď ty prijímaš stávky. Nemôžeš ísť proti sebe.“ Nedala sa oblafnúť.

„Viem, preto som poslal Nigela k Ladbrokerom.“

Cítila, ako sa jej začala chvieť brada.

„To si pre mňa urobil?“

„Mal som taký zvláštny pocit. Nemohol som riskovať. Na toho koňa boli vysoké stávky, začínal ako favorit.“

„Bolo to však tesné, Graham. Takmer prehral.“

Muž pokrčil plecami. „Pozri, tu je štyristopäťdesiat libier pre jeho lordstvo a tebe zostalo tvojich päťdesiat, takže každý dopadol dobre.“

„Keby Red Rum prehral, nikdy by si mi to neprezradil, nemám pravdu?“

Graham pokrútil hlavou. „To sa však nestalo. Nezameriavame sa na to, čo mohlo byť.“

„Naozaj neviem, čo mám povedať, Graham. Asi si mi práve zachránil život.“

„Nebud' taká dramatická.“

Tina vzala Grahamovu tvár do dlaní a pobožkala ho na pery.

„Ďakujem,“ vyriekla.

Graham sa začervenal. „Nemáš za čo.“ Potom vážne dodal: „Urobil by som pre teba čokoľvek, zapamätaj si to.“

„Nezabudnem na to, Graham,“ odvetila a peniaze si vložila do kabelky. „Radšej pôjdem, už bude čakať. Aspoň bude mať konečne dobrú náladu.“

3

Keď Tina vložila kľúč do zámky na vchodových dverách, v ústach mala sucho a ruky sa jej triasli tak veľmi, že ledva dokázala odomknúť.

Vošla na chodbu a začula televíziu. Dickie Davis práve ukončoval program *Svet športu*. *Rick určite leží na gauči a opitý spí*. Nazrela do obývačky, ale bola prázdna.

„Rick, som doma.“

„Som na poschodí,“ odpovedal.

Pohrabala sa v kabelke a cestou po schodoch z nej vybrala peniaze.

„V kúpeľni,“ navigoval ju.

Tina otvorila dvere a zalapala po dychu. Napustil plnú vaňu horúcej vody s bublinkami. Dokonca zapálil niekoľko sviečok. Cez paru takmer nevidela.

Rick sa nahol cez okraj vane a rukou prešiel po bublinkách. „Použil som ponorný ohrievač,“ vysvetlil.

„Čože? To stojí...“

Rick jej priložil k perám prst, aby ju umlčal.

„Nemáš pre mňa náhodou niečo?“

Tina mu podala peniaze.

„Päťdesiat libier som si nechala, ak ti to neprekáža,“ vyhlásila odvážnejšie, ako sa cítila.

Rick jej tón ignoroval a bankovky si pritlačil pod nos. Zhlboka sa nadýchol a potom si ich vložil do vrečka.

„Odteraz sa všetko zmení, Tina. Sľubujem. Pozri sa na mňa.“

Musela uznať, že si dal na sebe záležať. Bol oblečený, čo bolo v sobotu večer nezvyčajné, oholil sa, a dokonca použil Old Spice. Nebola si celkom istá, ale mala pocit, že si umyl aj vlasy. Hoci mu dych ešte slabo páchol alkoholom, pôsobil triezvo.

„Dnes ráno som sa správal neprístojne, Tina. Uvedomujem si to. Odpustiš mi? Veľmi ma to mrzí.“

Pritiahol si ju bližšie a tvár si zaboril do jej dlhých tmavých vlasov. Ani sa nepohla. Toto zažila už veľa ráz. Najskôr sa správal ako hajzel, ona sa nahnevala, vzápätí sa zahral na kajúcnika a žiadal o odpustenie. Jemne ho odtisla.

„Potrebuješ pomoc, Rick. Ten alkohol...“

„Som v poriadku, Tina. Môžem prestať, kedy sa mi zachce. Ako teraz.“

Tina si povzdychla a ukázala na kúpeľ.

„To je pre mňa?“

„Iste. Ukáž, pomôžem ti.“

Stiahol jej z pliec sako a nechal ho spadnúť na zem. Pomaly jej rozopol blúzku, ktorú tiež spustil na podlahu, a začal ju bozkávať na krk. Keď ju jemne pritlačil k stene a pritisol pery na jej, zatvorila oči. Horlivo ju bozkával.

„Voda bude studená,“ povedala a vymanila sa mu.

Rick sa usiloval potlačiť sklamanie.

„Dobre, láska. Prepáč. Pokojne si dopraj dlhý kúpeľ. Zatiaľ spravím čaj.“ Tina sa naňho podozrievavo zahľadela. „Čo je? Čaj zvládnem. Zmenil som sa, sľubujem. Tie peniaze pre nás znamenajú nový začiatok.“ Pôsobil úprimne, a keby to Tina už predtým nebola počula, možno by to bolo zabralo. Rick bol však manipulátor žien. Naučil sa to už v mladom veku a Tina presne vedela, koho za to môže viniť.

Richard Craig bol dieťa vojny, jediný syn Georgea a Molly Craigovcov. Kým otec bojoval za rodnú krajinu, matka ho vzala k sestre na vidiek, kde bol v bezpečí. Matka a bezdetná teta Ricka zbožňovali. Prežíval idylické detstvo. Ženy splnili každý jeho rozmar, takže pre trojročného chlapca bol šok, keď mu raz v hračkárstve odopreli drevený vláčik.

„Stojí veľa peňazí, zlatko,“ vysvetlila mu mama.

„Chcem ho.“

„Možno na narodeniny.“

„Chcem ho teraz.“ Ricky si prekřížil ruky na hrudi a zamračil sa.

Vtom zasiahla jeho teta. „Narodeniny máš už o niekoľko mesiacov, nepotrvá to dlho.“

Ricky neodpovedal, iba na bezradné dámy zagánil. Potom sa zhlboka nadýchol a zadržal dych.

„Čo to robíš?“ spýtala sa matka.

Ricky ju ignoroval a zatvoril oči. Ženy v hrôze sledovali, ako sa mu tvár mení z červenej na modrú. Potom omdlel.

„Sprav niečo!“ vykrikla matka.

Teta bleskurýchlo schmatla vláčik a hodila ho predavačovi. „Berieme ho.“

Keď sa Ricky o chvíľu prebral, prvá vec, ktorú zazrel, bola drevená hračka. Usmial sa. Vedel, že od tej chvíle si s mamou a tetou môže robiť, čo sa mu zachce.

Keď mal päť rokov, vojna sa skončila a otec sa vrátil domov. Rick začal chodiť do školy, ale vôbec sa mu v nej nepáčilo. Mal problémy s disciplínou a z niekoľkých zariadení ho vyhodili. Keď v pätnástich konečne doštudoval, vyučil sa za autobusuvého sprievodcu a neskôr za vodiča. Tmavovlasý fešák sa ženám páčil. Udržiaval priateľské vzťahy so všetkými cestujú-

cimi, no najmä s nežným pohlavím. Zaujímal ho kone a psy. Každé sobotné ráno chodieval s otcom do stávkovej kancelárie a potom do krčmy na niekoľko pív. Štvrtkové večery trávil na psích pretekoch v Belle Vue. Tento život sa skončil v deň, keď do jeho autobusu nastúpila Tina. Pozreli si do očí a dlho zo seba nespustili zrak. Rick jej veľa ráz povedal, že od tej chvíle vedel, že bude jeho a nikdy ju neopustí.

Po kúpeli sa cítila trochu lepšie. Náročný deň ju fyzicky aj emocionálne vyčerpal. Viečka mala od únavy ťažké a zaplavil ju pocit, akoby jej končatiny boli z olova. Počula, ako sa niečo pečie na panvici. Nebola to lahôdka, ale Rick sa aspoň snažil. Keď vošla do kuchyne, videla, že smaží vajcia.

„Posaď sa, láska,“ povedal a odsunul jej stoličku. „Už je to skoro hotové. Otvoril som aj plechovku s broskyňami. Môžeme si k nim dať kondenzované mlieko.“

„Skvelé, ďakujem.“

„Ako si sa dnes mala? Sledovala si dostihy?“

„Áno, kúsok som videla.“

„Super, však? Myslel som si, že prehrá, no nakoniec pridal. Stavím sa, že Graham bol v šoku. Zbožňujem, keď sa to stane bookmakerovi.“

„Nuž, za tie roky od teba získal kopu peňazí.“

„Nezačínaj.“

„Nič nezačínam.“

„Pozri, dnes sme rozbili bank. Štyristopäťdesiat libier. Predtým som ako šofér zarábal tristo libier ročne. Mali by sme to osláviť. Dokonči to tu a ja skočím k Mannymu po fľašu šampanského.“

„Kde si myslíš, že žiješ, Rick? Pochybujem, že niečo také majú na sklade. Po takom alkohole tu dopyt nie je.“

Rick sa pohojdával na päťách a prstami si prehrabol vlasy.
„Tak vezmem niečo iné. Mušt alebo dačo podobné.“

„Rick, to netreba. Ja nepijem a ty si prestal. Spomínaš si?“

Na okamih zaváhal.

„Nemyslel som úplne. Občas pri nejakej príležitosti si môžem niečo dať a toto je dosť výnimočná situácia.“

„Si alkoholik. Nevieš piť iba niekedy.“

„Ty si teraz expertka?“

„Vlastne áno. Život s tebou zo mňa urobil odborníčku na následky alkoholizmu.“

„Prestaň s tým slovom. Kto si, že ma označuješ za alk... teda za jedného z nich?“ Obliekol si bundu. „Vrátim sa o päť minút.“

Tina pokrútila hlavou. *Nikdy sa nezmení. Nedokáže to slovo ani vysloviť a nie ešte vyhľadať odbornú pomoc. Ak mu to dovoľím, stiahne ma so sebou.*

Tina mala pred sebou sľubný život, preto bola jej súčasná životná situácia veľmi smutná. Bola jedináčik, v škole vynikala a dostala sa na gymnázium. Jej výsledky patrili k najlepším v škole a spolu s riaditeľkou boli presvedčené, že ju čaká univerzitné vzdelanie. Chcela študovať angličtinu a stať sa novinárkou. Osud mal však iné plány. Jej otec Jack Maynard vo veku štyridsaťpäť rokov nečakane zomrel a napriek protestom matky a pedagógov sa rozhodla, že okamžite odíde zo školy. Našla si prácu v malej poisťovni, aby mohla podporiť rodinu. Robota bola podradná a tomu zodpovedala aj mzda, no chodila do večernej školy, kde sa naučila písať na stroji a stenografovať. Zamestnanie ju však nudilo a pracovný čas bol dlhý. Jediné, čo ju tešilo, bola cesta domov autobusom. Šofér spoja číslo stodeväťdesiatdva vyzeral výborne a vždy ju privítal úsmevom a žmurknutím. Jedného dňa si dodal odvahy a pozval ju na po-

hárík. Odvtedy boli nerozlučná dvojica. Hoci musela zabudnúť na svoje sny o žurnalistike, Richard Craig jej za to stál.

Prešli do obývačky, kde Rick zapol elektrický ohrievač. Nemali centrálné kúrenie a v dome bolo vždy zima. Popíjal už tretí pohár lacného šumivého vína a začínal šušať. To bol večný problém. Nikdy celkom nevytriezvel, takže mu nebolo treba veľa, aby bol zasa mimo. Tina si ešte stále uchlipkávala z prvého pohára. Nápoj jej nechutil a bolela ju z neho hlava.

Rick bol rozvalený na gauči a sledoval rodinnú súťaž.

„Videla si už niekedy také nanič ceny? Čo, dopekla, má byť set na fondue?“

„Je to malý hrniec, v ktorom sa zohrieva syrová omáčka a do nej si namáčaš kúsok chleba.“

„To znie odporne.“

„Má to byť sofistikované.“

Rick potľapkal miesto vedľa seba. „Vypni televízor a sadni si sem, láska.“

Tina odložila pohár a prešuchtala sa k nemu.

„Máme ešte bublinky?“ spýtal sa.

„Trochu, no nemyslíš si, že si...“

„... mal už dosť? Nie. Som v poriadku, Tina. Prosím, nerýp do mňa stále. Všetko pokazíš. Pod.“

Pritiahol si ju do náručia a pokúsil sa ju pobožkať. Tina instinktívne našpúlila pery a stuhla.

„Čo je zase?“ zahundral Rick.

„Nič.“ Jemne ho odtisla. „Skočím ti po drink.“

Schmatol ju za zápästia a silno ju držal.

„To počká.“

Zatlačil ju na gauč a pritisol sa na ňu. Keď jej strčil jazyk takmer až do hrdla, naplo ju. Prosila ho, aby prestal, no bol

priveľmi silný. Nedokázala mu zabrániť, aby jej nestrhol nohavice a neroztiahol nohy.

„Rick, počkaj,“ dohovárala mu. Usilovala sa získať čas. „Poďme hore, kde je pohodlnejšie.“

Udrel ju po tvári.

„Myslíš si, že som včerajší? Drž hubu a už si to, ty frigidná krava!“

Tina otočila hlavu nabok a zatvorila oči. Nebolo to po prvý raz, čo ju znásilnil, prisahala si však, že je posledný. Tolerovala to pridlho. Potrebovala odísť. Závisel od toho jej život.

Nedele boli pre ňu najhoršími dňami v týždni a vždy sa usilovala nájsť si výhovorku, aby sa mohla dostať z domu. Rick strávil noc na gauči, priveľmi opitý na to, aby zvládol vyjsť hore schodmi. Bola za to vďačná. Sedela v kuchyni, ruky si ohrievala šálkou horúceho čaju a prezerala si neporiadok v miestnosti, ktorá páchla masným jedlom. Zvyšky na panvici tuhli v ľadovej vode v nádobe, kde ju Rick nechal. Zrazu sa zjavil vo dverách. Vlasy mu odstávali na všetky strany a viečka mal ťažké od spánku. Ešte stále mal na sebe včerajší odev.

„Kde sú cigarety?“ zachripel, nechutne do seba vtiahol hlien a udrel sa do hrude.

Tina vystrúhala kyslú tvár. „Dobré ráno. Mám sa dobre, ďakujem za opýtanie. A ty?“

„Čo?“ zarazil sa. „Ach, to je pre ten včerajšok?“

Tina posunula balík cigariet po stole.

„Na.“

Odtiahol si stoličku a posadil sa.

„Dostanem čaj?“

Tina prikývla. „Tam je kanvica. Uvar si.“

Rick si potiahol z cigarety. „Máš pravdu. Som hajzel a za-slúžiš si niekoho lepšieho. Teraz mi, prosím, uvar čaj.“

„Konečne ti zaplo.“

„Nie je to len moja vina,“ bránil sa. „Aj ty predsa nesieš istú zodpovednosť.“

Tina položila šálku a pokrútila hlavou.

„Za čo konkrétne? Po tom, čo si včera sľúbil, že viac nebu-deš piť, som ťa prosila, aby si alkohol nekupoval, ale nie, ty vieš všetko najlepšie. Vraj jeden či dva poháre na špeciálnu príležitosť, bla-bla-bla...“

Rick jej do tváre fúkol dym.

„Spomínam si aj na to, ako si mi povedala, aby som nepo-dal tú stávk. Tak, kto je teraz múdry, hm?“

„Boli to moje peniaze,“ konštatovala pokojne.

„Čo je tvoje, je aj moje. Máme vzťah.“

„Aha, tak mi daj polovicu výhry.“

Rick sa uškrnul. „Tá je moja. Ty predsa s hazardnými hra-mi nesúhlasíš.“

Nedalo sa s ním hovoriť a Tina na to už ani nemala energiu. Keď sa ozvala, jej hlas znel odvážnejšie, ako sa cítila.

„Opúšťam ťa.“

Rick vyzeral, akoby mu niekto vyrazil dych. Chytil jej ruku.

„Ježiš, Tina. Viem, že som bol včera, ehm... prehnane entu-ziastický, ale to predsa nie je dôvod na unáhlené skutky. Mi-lujem ťa, to predsa vieš.“ Cítila jeho zúfalstvo, no to isté zažila aj predtým. Povie a urobí čokoľvek, aby si ju udobril. Dôver-ne to poznala.

„Ty to nechápeš, však? Bojím sa ťa, Rick. Obávam sa, čo urobíš najbližšie. Už ma nebaví klamať v práci o modrinách, doma chodiť po špičkách, bývať v studenom chlieve a robiť do nemoty, aby som mohla zaplatiť účty.“

„Lenže...“

Tina zdvihla ruku a zastavila ho.

„Neskončila som. Tušíš vôbec, aké je to žiť v ustavičnom strachu? Prečo by som mala? To ja nás finančne podporujem. Ty neprispievaš ani drobnými, iba ma vyciciavaš – finančne aj emocionálne.“

„To je úžasné! Včera som ti spravil večeru!“

„Tanier vajec a hranolčekov?“ odfrkla Tina. „Ak je to snaha, si pomätenejší, ako som si myslela.“

Rick prerývane dýchal a ruky mal zovreté v päste, no Tina pokračovala. Nikdy predtým takto voči nemu nevystúpila a cítila prílev sily.

„Potrebujes pomoc, akú ti ja neviem poskytnúť.“

Bez varovania vstal, načiahol sa ponad stôl a zdrazil ju za vlasy.

„Je v tom niekto iný, však? Kto je to? Zabijem ho a potom aj teba!“

Tina naňho vzdorovito hľadela.

„Nikto iný neexistuje, Rick. Nevieš akceptovať, že ťa opúšťam kvôli tebe? Je to iba tvoja chyba.“

Pustil jej vlasy. „Prečo ma nútiš robiť ti takéto veci?“ spýtal sa takmer nežne. „Prosím, neodchádzaj. Potrebujem ťa.“

Tina si vzala kabát a zdvihla malý kufor.

„Ty si zbalená? Suka! Ako dlho už plánuješ odchod?“

„Počkaj, porozmýšľam. Aha, už viem. Odo dňa, keď si ma udel tak silno, že mi museli zašívvať oblasť okolo oka.“

„To nebola moja vina. Zasiahol som ťa prsteňom...“

„Odo dňa, keď si ma trafil pästou a rozbil mi pery, odo dňa, keď si si o moju ruku uhasil cigaretu, odo dňa, keď si ma po prvý raz znásilnil, odkedy si mi ukradol peniaze, aby si mohol stavať. Od nášho prekliateho sobáša! Mám pokračovať?“

Keď to všetko po prvý raz vyslovila nahlas, objavila v sebe dlho potláčanú vnútornú silu. Uvedomila si, že jej prežitie a udržanie si zdravého rozumu závisí od toho, či odíde.

Prešla na chodbu, otvorila vchodové dvere, hlavu držala vysoko vztýčenú a bez obzretia vykročila von.

„Tina, vráť sa. Je mi to ľúto.“ Rickovi sa podlomili kolená a zviezol sa na zem.

Musela sa veľmi ovládať, aby sa nerozbehla rovno na ulicu. Mala pocit, že by mohla utekať donekonečna. Aj bude musieť, keď Rick zistí, že zatiaľ čo spal, vzala mu z vrecka celú výhru.

Neskôr v ten istý deň Tina zaklopala na dvere pekného dvojdomu a nervózne čakala, kým niekto otvorí. Vo dverách sa objavila upravená atraktívna blondína, ktorá mala na sebe veľa zlatých šperkov.

„Ako vám pomôžem?“

„Vy ste iste Sheila. Volám sa Tina.“

Vystrela k nej pravicu, ktorú žena ignorovala.

„Ehm... je Graham doma?“

„Pozná vás?“

„Áno, sme priatelia. Každú sobotu pracujem v obchode vedľa stávkovej kancelárie.“

„Kto je to, Sheila?“ ozval sa odniekiaľ zvnútra Graham.

Grahamova manželka otvorila naširoko dvere a pokynula Tine, aby vošla.

„Tvrdí, že sa poznáte.“

„Tina!“ zvolal Graham, ako kráčal po chodbe. „Čo sa stalo, drahá?“

Keď Tina videla jeho priateľskú tvár plnú záujmu, podlomili sa jej kolená. „Opustila som ho, Graham.“

„Ach, bože! Poď sem.“ Vzal ju do náručia a pevne ju držal.

Sheila na nich zmätene hľadela. Graham sa k nej obrátil.

„Sheila, postav, prosím, na čaj.“

Tina sa vzbopila. „To je v poriadku, nezdržím sa. Iba som chcela dať Grahamovi vedieť, čo sa deje. Váš manžel mi je dobrým priateľom, a keby včera čosi neurobil, nikdy by som nebola schopná odísť.“

„Ty si mu vzala peniaze?“ spýtal sa neveriacky Graham.

Tina sa pousmiala. „Do poslednej mince. Našla som si malú garsónku na prenájom. Bolo to už pred niekoľkými týždňami, ale vtedy som si ju nemohla dovoliť. Je stále voľná, takže idem tam. Nie je to zlé. Nábytok je starý a steny sú také tenké, že počuť, ako sused premýšľa, no aspoň je celá moja.“

„Uvedomuješ si, že ťa bude hľadať?“ spýtal sa vážne Graham.

„O tom nepochybujem. Vie, kde pracujem, možno sa objaví v obchode. Je mi to však jedno. Na verejnosti sa ma nedotkne. Taký hlúpy nie je.“

„Môže ťa sledovať.“

„Graham, prosím. Myslíš si, že mi to nenapadlo? Prečo mi podľa teba trvalo tak dlho, kým som odtiaľ unikla?“

„Prepáč. Potrebuješ pomoc so sťahovaním?“

„Odišla som len s malým kufrom, takže nemám veľmi čo prenášať, no aj tak ďakujem. Radšej už idem. Musím všeličo vybaviť.“

„Ako si želaš. V sobotu sa zastavím v obchode. Dávaj si na seba pozor.“

Keď si Tina večer urobila šálku kakaa, pomaly sa uvoľnila. Bola vyčerpaná, preto si dovolila oprieť si hlavu o gauč a zavrieť oči. Uvažovala nad príšerným štvorročným manželstvom a cítila prázdnotu. Netušila, aká budúcnosť ju čaká, a to ju naplňalo hrôzou i vzrušením. V kabelke hľadala

vreckovku, ale nemohla ju nahmatať, a tak jej obsah vysypala na podlahu. Na vrchu kopy ležala obálka, ktorú našla vo vrecku starého saka. S pocitom, že zasahuje niekomu do súkromia, ju zdvihla a snažila sa ju čo najšetrnejšie otvoriť. Písmo bolo úhľadné, pôsobilo až detsky, akoby autor nemal vo zvyku používať pero. Tina si sadla po turecky a začala čítať.

180 Gillbent Road
Manchester
4. septembra 1939

Moja drahá Christina,

ako iste vieš, toto nie je moja silná stránka, ale v tejto chvíli moje srdce trpí, a to ma poháňa. To, ako som sa k Tebe včera správal, je neospravedlniteľné, vedz však, že to spôsobil šok a vôbec to nesúvisí s mojimi citmi k Tebe. Posledné mesiace patrili k najkrajším v mojom živote. Viem, že som Ti to nikdy predtým nepovedal, no milujem Ťa, Chrissie, a ak mi to dovoľíš, chcem s Tebou stráviť každý deň spoločného života, aby som Ti to dokázal. Tvoj otec tvrdí, že ma nechceš vidieť, a neviním Ťa, ale nejde len o dnešok. Musíme myslieť na dieťa. Som rozhodnutý byť dobrým otcom i manželom. Áno, Chrissie, takto neohrabane Ťa žiadam o ruku. Prosím, povedz, že sa staneš mojou ženou, aby sme spoločne vychovali

naše dieťa. Voľna nás možno fyzicky oddeli,
no naše emocionálne puto je nezničiteľné.

Chrissie, potrebujem, aby si mi odpustila.
Ľúbim Ťa.

Navždy Tvoj

Billy xxx

Tina dočítala a mimovoľne ju striaslo. Hoci svoje rodné meno nepoužívala, krstili ju Christina a okamžite s Chrissie pocítila spriaznenosť. Bolo to také smutné! *Prečo Billy list neposlal? Čo sa stalo s Chrissie a jej bábkom? Možno by som sa mala pokúsiť zistiť, kto tí ľudia sú, a list doručiť správne-mu adresátovi. Aspoň by mi to pomohlo odpútať sa od vlast-ných problémov.*